

Додаток
до Звіту про стратегічну екологічну оцінку
Стратегії розвитку Закарпатської області
на період до 2027 року
(за результатами консультацій з органами виконавчої влади)

Доповнення до розділу 7 Звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Закарпатської області на період до 2027 року.

Пропозиція. Описати заходи, спрямовані на збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду згідно з Переліком територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення, розташованих у Закарпатській області станом на 01.01.2024 року (сайт: ecozakarpat.gov.ua) на виконання вимог Закону України «Про природно заповідний фонд України».

Відповідно до Переліку територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення, розташованих у Закарпатській області, для їх збереження необхідно:

на території Карпатського біосферного заповідника провадити господарську діяльність із дотриманням наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 23.09.2011 № 336 „Про затвердження Положення про Карпатський біосферний заповідник у новій редакції”. Активізувати роботу Громадського контролю за додержанням режиму території Заповідника. Підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, а також фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, які розташовані на території Заповідника, здійснюють господарську діяльність з урахуванням обмежень, визначених законами України „Про природно-заповідний фонд України”, іншими законами України та нормативними актами та Проектом організації території Заповідника. Збільшити фінансування заходів, пов'язаних із функціонуванням Заповідника, за рахунок коштів місцевих бюджетів, благодійних фондів, коштів підприємств, установ, організацій, громадян та інших джерел фінансування, не заборонених законодавством. Дирекції Заповідника розширити надання платних послуг в межах переліку платних послуг, які можуть надаватися бюджетними установами природно-заповідного фонду, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2000 № 1913.

- *на території Національних природних парків (НПП «Синевир», Ужанський НПП, НПП «Зачарований край»)* заходи із збереження територій та об'єктів національних природних парків диферціюються відповідно до функціонального зонування їх території. Зокрема:

- у заповідних зонах, які призначені для охорони та відновлення найбільш цінних природних комплексів, забороняється будь-яка господарська та інша діяльність, що суперечить цільовому призначенню заповідника, порушує природний розвиток процесів та явищ або створює загрозу шкідливого впливу на його природні комплекси та об'єкти (будівництво споруд, шляхів, лінійних та інших об'єктів транспорту і зв'язку, не пов'язаних з діяльністю природних заповідників, розведення вогнищ, влаштування місць відпочинку населення, стоянка транспорту; геологорозвідувальні роботи, розробка корисних копалин, порушення ґрунтового покриву та гідрологічного і гідрохімічного режимів, руйнування геологічних відслонень, застосування хімічних засобів, усі види лісокористування, а також заготівля кормових трав, лікарських та інших рослин, квітів, насіння, очерету, випасання худоби, вилов і знищення диких тварин, порушення умов їх оселення, гніздування, інші види користування рослинним і тваринним світом, що призводять до порушення природних комплексів; мисливство, рибальство, лісокультурні роботи, рубка дуплястих дерев, всі види екскурсій, крім пішохідних, біотехнічні заходи, сінокосіння механізованими засобами, туризм, інтродукція нових видів тварин і рослин, проведення заходів з метою збільшення чисельності окремих видів тварин понад допустиму науково обґрунтовану ємність угідь, збирання колекційних та інших матеріалів, крім матеріалів, необхідних для виконання наукових досліджень);

- у зонах регульованої рекреації, в межах якої проводяться короткостроковий відпочинок та оздоровлення населення, огляд особливо мальовничих і пам'ятних місць,

дозволяється влаштування та відповідне обладнання туристських маршрутів і екологічних стежок; але тут забороняються рубки лісу головного користування, промислове рибальство, мисливство, інша діяльність, яка може негативно вплинути на стан природних комплексів та об'єктів заповідної зони;

- у зонах стаціонарної рекреації, які призначені для розміщення готелів, мотелів, кемпінгів, інших об'єктів обслуговування відвідувачів парку, забороняється будь-яка господарська діяльність, що не пов'язана з цільовим призначенням цієї функціональної зони або може шкідливо вплинути на стан природних комплексів та об'єктів заповідної зони і зони регульованої рекреації;

- в господарських зонах забороняються рубки головного користування і проводиться господарська діяльність, спрямована на виконання покладених на парк завдань, знаходяться населені пункти, об'єкти комунального призначення парку, а також землі інших землевласників та землекористувачів, включені до складу парку, на яких господарська та інша діяльність здійснюється з додержанням вимог та обмежень, встановлених для зон антропогенних ландшафтів біосферних заповідників.

На території зони регульованої рекреації, стаціонарної рекреації та господарської зони забороняється будь-яка діяльність, яка призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища та зниження рекреаційної цінності території національного природного парку. Також забороняється проведення рубок головного користування та всіх видів поступових та суцільних рубок, вирубування дуплястих дерев, а також добування піску та гравію в річках та інших водоймах у заповідній зоні національних природних парків.

- *на території регіональних ландшафтних парків («Притисянський», «Синяк»).* з урахуванням природоохоронної, оздоровчої, наукової, рекреаційної, історико-культурної та інших цінностей природних комплексів та об'єктів, їх особливостей проводиться зонування з урахуванням вимог, встановлених для територій національних природних парків.

- *на території заказників* забороняються рубки головного користування, суцільні, прохідні, лісовідновні та поступові рубки, видалення захаращеності, а також полювання та інша діяльність, що суперечить цілям і завданням, передбаченим положенням про заказник. Господарська, наукова та інша діяльність, що не суперечить цілям і завданням заказника, проводиться з додержанням загальних вимог щодо охорони навколишнього природного середовища.

- *на території пам'яток природи* забороняються суцільні, поступові, лісовідновні та прохідні рубки, видалення захаращеності, полювання та будь-яка інша діяльність, що загрожує збереженню або призводить до деградації чи зміни первісного їх стану. На території пралісових пам'яток природи забороняються всі види рубок, у тому числі санітарні, рубки формування і оздоровлення лісів та видалення захаращеності (крім догляду за лінійними об'єктами та вирубування окремих дерев під час гасіння пожежі), будівництво споруд, прокладання шляхів, лінійних та інших об'єктів транспорту і зв'язку, випасання худоби, промислова заготівля недеревинних лісових продуктів, проїзд транспортних засобів (крім доріг загального користування та транспортних засобів оперативних і спеціальних служб). Навколо пралісових пам'яток природи устанавлюються охоронні зони завширшки не менше подвійної висоти деревостану пралісу, в яких забороняються будь-які суцільні, у тому числі санітарні, а також поступові рубки.

- *на території заповідних урочищ* забороняються всі види рубок, у тому числі санітарні, рубки формування і оздоровлення лісів, видалення захаращеності та будь-яка

діяльність, що порушує природні процеси, які відбуваються у природних комплексах, включених до їх складу, відповідно до вимог, встановлених для природних заповідників.

- *на території ботанічного саду* забороняється будь-яка діяльність, що не пов'язана з виконанням покладених на них завдань і загрожує збереженню колекцій флори.

- *на території дендрологічних парків* забороняється діяльність, що не пов'язана з виконанням покладених на них завдань і загрожує збереженню дендрологічних колекцій.

- *на території парків-пам'яток садово-паркового мистецтва* забороняється будь-яка діяльність, що не пов'язана з виконанням покладених на них завдань і загрожує їх збереженню. На території парків-пам'яток садово-паркового мистецтва забезпечується проведення екскурсій та масовий відпочинок населення, здійснюється догляд за насадженнями, включаючи санітарні рубки, рубки реконструкції та догляду з підсадкою дерев і чагарників ідентичного видового складу, замість загиблих, вживаються заходи щодо запобігання самосіву, збереження композицій із дерев, чагарників і квітів, трав'яних газонів.